vyloučeno, čímž dlužno ve smyslu usnesení adm. plena z 22. května 1933 rozuměti vyloučení výslovným předpisem. Takového předpisu však nař. rozhodnutí neuvádí a ani nss ho neshledal.

V důsledku toho jevila by se stížnost k nss-u již nyní podaná nepřípustnou s hlediska § 5 zák. o ss. Nss musel však přihlédnouti k tomu, že žal. úřad sám označil svůj výměr výslovně jako konečný, a že strana, svedena byvši tímto nesprávným poučením, nastoupila hned cestu stížnosti k nss-u, místo aby se domáhala nápravy v řádné cestě instanční. Toto nesprávné poučení znamená však — jak nss konstantně judikuje — podstatnou vadu, pro níž bylo nař. rozhodnutí, vadou tou trpící, zrušiti podle § 6 zák. o ss, aniž bylo možno zabývati se věcí samou, a to jak s jiných stránek formálních, tak i po stránce meritorní.

Č. 10.697.

Církevní věci (Slovensko): I. Patronát osobní či věcný? II. Vydávaje proti patronu stavebně-policejní příkaz stran opravy kostela zkoumá úřad prejudicielně existenci patronátního poměru a otázku, kdo je patronem.

(Nález ze dne 9. září 1933 č. 14.975.)

Prejudikatura: ad II. Boh. A 9583/31.

Věc: Likvidační komise pro správu katolických církevních majetků na Slovensku v Bratislavě proti zemskému úřadu v Bratislavě o patronátní břemena kostela v Ch.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

Důvody: Podáním z 26. března 1929 obrátil se řím.-kat. farní úřad v Ch. na okresní úřad v Topolčanech s žádostí, aby zjistil nebezpečný stav kostela a nařídil správě církevních statků, jež byly vlastnictvím ostřihomského arcibiskupa, aby provedla nutnou opravu, a to z toho důvodu, poněvadž tato zdráhá se tak učiniti proto, že pozemky ch.-ské byly stpú-em převzaty a rozparcelovány. Patronem byl arcibiskup ostřihomský a patronátní povinnosti neležely jen na jeho pozemcích v Ch., jak o tom svědčí § 1 hlavy V. (»De Patronis et Dominis Terrestribus«) kanonické visitace z r. 1828: »Patronus in Ch. solus et unicus et una Terrestris Dominus totius Posessionis est Celsissimus Princeps Regni Hungariae Primas et Archiepiscopus Strigoniensis«.

Po místní prohlídce vykonané techn. oddělením okr. úřadu v Nitře a v důsledku jeho posudku nařídil pak okr. úřad v Topolčanech výměrem z 2. května 1930 na základě § 174 staveb. statutu býv. župy nitranské centrální správě církevních velkostatků v Bratislavě, bezodkladné opravení kostela a poznamenal, že nestane-li se tak, bude kostel ve smyslu § 175 uvedeného statutu okamžitě uzavřen. V důvodech bylo vedle výčtu vad a konstatování nebezpečného stavu kostela též uvedeno, že centrální správu bylo třeba zavázati proto, že ve smyslu kanonické visitace patronem, pokud se týče udržovatelem jest nyní tato centrální správa, neboť převzala celý primaciální majetek.

Nař. výměrem z 19. září 1930 potvrdil zem. úřad v Bratislavě odvoláním centrální správy katolických církevních velkostatků napadený výměr okr. úřadu a odvolání zamítl z těchto důvodů: »V daném případě, jak tomu nasvědčuje připojený výtah z kanonické visitace, nejde o patronát reální-věcný, jaký má na mysli odvolatel, ale jde tu výlučně opatronát osobní, což vysvítá z obratu kanonické visitace »Patronus in Ch. solus et unicus et una Terrestris Dominus totius Possessionis est Celsissimus Princeps Regni Hungariae Primas et Archiepiscopus Strigoniensis«. Z tohoto obratu kanonické visitace je tedy zřejmo, že patronem jest sám a jedině primas — ostřihomský arcibiskup, který jest současně zeměpánem v Ch. Z tohoto skutkového stavu a z povaby osobního patronátu plyne, že rozparcelováním řečeného majetku, pokud se týče zánikem zeměpanství ostřihomského arcibiskupství v Ch. nezaniká současně i patronátní právo, které je vázáno výlučně na ostřihomské arcibiskupství a které v důsledku tohoto zcizení řečeného majetku, ba ani za žádných jiných okolností nepřešlo a nemohlo přejíti na nového majitele-vlastníka, což by ovšem jen tehdy bylo mohlo nastati, kdyby za patrona byl označen zeměpán, totiž kdyby šlo o patronát reální-věcný, v kterémžto případě pak patronát těsně souvisí s majetkem, s nímž vždy přechází na nového nabyvatele. Jestliže tedy za osobu patrona je označeno výlučně ostřihomské arcibiskupství, pokud se týče primas a nikoliv Dominus Terrestris-zeměpán, pak obrat »Dominus Terrestris« v daném případě třeba považovati jen za přesnější označení osoby patronovy, která v této obci jest současně i zeměpánem, což však nebylo podstatnou podmínkou vykonávání práv a povinností, plynoucích z patronátního poměru. Konečně z povahy osobního patronátu plyne, že patrona neosvobozuje od plnění povinnosti ani ta okolnost, že v této obci ztratil majetek, z něhož byla dotována dotyčná církev; od jejího plnění jen tehdy je osvobozen, je-li úplně na mizině. V důsledku této zásady musila býti centrální správa jako pověřenec správy majetku ostřihomského arcibiskupství zavázána k nesení nákladů spojených s opravou řím.-kat. kostela v Ch., neboť dosud jen jistá část jejích pozemků byla rozparcelována a nebylo zjištěno, že ostřihomské arcibiskupství se nacházelo v takovém postavení, aby mohlo býti vřaděno do kategorie úplně zničených patronů a jako takové aby mohlo býti zproštěno od patronátních povinností.«

O stížnosti uvažoval nss takto:

Z nař. rozhodnutí, jímž potvrzeno bylo i rozhodnutí I. stolice, plyne, že bylo vydáno na základě §§ 174 a 175 staveb. statutu župy nitranské za účelem bezodkladného provedení nutných oprav patronátního kostela v Ch., jehož stav se jevil jako životu lidskému nebezpečný. Šlo tu tedy o nutnou opravu kostela, t. j. budovy tvořící v prvé řadě předmět patronátu, nařízenou úřadem stavebně-policejním.

Stížnost nepopírá sice, že podle kanonické visitace byl patronem kostela arcibiskup ostřihomský, namítá však proti tomu, že likvidační komise pro správu katolického církevního majetku v Bratislavě (jako nástupkyně centrální správy katolických církevních velkostatků v Bratislavě) nemohla býti k provedení oprav zavázána, ať již jde o patronát reální či osobní, ježto jednak ch.-ský majetek arcibiskupa ostřihomského, na němž jedině vázla povinnost patronátní, byl celý převzat

státním pozemkovým úřadem, jednak pak komise nezastupuje osobu patrona — ostřihomského arcibiskupa, nýbrž správu majetků ostřihomského arcibiskupství. — Nepopírá tedy stížnost ani nutnost oprav ani právo příslušného stavebněpolicejního úřadu na zákrok v daném případě, nýbrž vznáší na spor toliko otázku, koho bylo k opravám zavázati.

Otázku tuto řeší si však stavebně-policejní úřad, vydávaje stavební policejní výrok podle cit. předpisů stavebního statutu prejudicielně (srov. Boh. A 9583/31), takže se kognice nss-u omezuje v této prejudicielní otázce pouze na zkoumání s hlediska § 6 zák. o ss, není-li tu totiž nějaké podstatné vady řízení, či rozpor se spisy, nebo zásadami logického myšlení. Ze spisů pak plyne, že v podání řím.-kat. farního úřadu z 26. března 1929 poukazovalo se na to, že patronem kostela jest arcibiskup ostřihomský a že patronátní povinnosti neležely jen na jeho pozemcích v Ch., jak plyne z kanonické visitace z r. 1828. Okresní úřad vydávaje pak svůj výrok, neměl — podle předložených správních spisů — jiného podkladu, nežli k žádosti přiložený opis hlavy V § 1 cit. kanonické visitace ověřený farním úřadem v Ch. ze 16. ledna 1929.

Z předložených spisů také neplyne, že by toto podání s opisem výtahu kanonické visitace bylo dáno snad k vyjádření st-lce, ani že st-lka byla vyzvána k místní prohlídce, při níž stavební závady byly zjišťovány.

Poněvadž pak rozhodnutí I. stolice pouze vyslovilo, že ve smyslu kanonické visitace je patronem, pokud se týče udržovatelem nyní centrální správa, ježto převzala celý primaciální majetek, neměla vzhledem k tomuto znění st-lka, stojící na tom, že jde o patronát reální, příčiny k jiné obraně, nežli té, že povinnosti patronátní váznoucí jedině na ch.-ském majetku, zanikly tím, že majetek přešel celý na stpú. Nebylo tudíž ani příčiny k námitkám, popírajícím jednak text předloženého znění hlavy V § 1 kanonické visitace, ježto okr. úřad ho necitoval, jednak možnost zavázání st-lky vzhledem k tomu, že jde o patronát osobní; nutno proto s tohoto hlediska (§§ 5 a 6 zák. o ss) takové námitky stížnosti uznati přípustnými.

První z uvedených námitek stížnosti nejeví se však důvodnou. Stížnost, brojíc proti textu kanonické visitace, dovolanému v nař. rozhodnutí, prohlašuje o něm, že není známo, odkud tento text byl čerpán a dovolává se pro své tvrzení, že jde o patronát reální, ve smyslu přílohy (opis soupisného výkazu patronátních břemen) jiných ustanovení kanonické visitace. Nehledě pak k tomu, že ani tato příloha stížnosti není ani originální listinou, ani řádně ověřeným opisem jejím, dovolává se stížnost — popírajíc znění textu § 1 hlavy V. kanonické visitace, o něž úřad své rozhodnutí opírá — pouze jiných jednotlivých a jí známých ustanovení úvodu, dále § 2 hlavy I části I a § 2 hlavy I části II kanonické visitace. Tato ustanovení mohla by sice míti vliv při výkladu významu textu kanonické visitace, pojednávajícího výslovně »De patronis et dominis terrestribus«, nedokazují však ještě, že právě tento úřadem dovolaný text § 1 hlavy V je nesprávný, nebo že dokonce snad vůbec neexistuje.

Stížnost ovšem dále popírá, že i podle textu dovolaného žal. úřadem nejde o patronát osobní. Po této stránce bylo by ve smyslu toho, co bylo shora již řečeno, zkoumati, měl-li úřad pro svůj závěr, že jde o patronát osobní, dostatečný podklad, neboť jenom pak nepotřeboval se zabývati otázkou, zda snad převzetím ch.-ského majetku (zatíženého reálním pa-

tronátem) státním pozemkovým úřadem nezanikly patronátní povinnosti, resp. nepřešly na nového nabyvatele.

Ze spisů se pak podává, že strana ve správním řízení tvrdila, že jde o patronát reální váznoucí pouze na majetku ch.-ském, nikoli však na jiném majetku ostřihomského arcibiskupství. Za tohoto stavu mohlo býti dostatečným podkladem pro žal. úřad toliko zkoumání celého textu kanonické visitace, zda snad tu nejsou jiná ustanovení, která by se zněním, jehož se úřad dovolal, byla v rozporu, je oslabovala, či naopak s ním souhlasila. Avšak ani z nař. rozhodnutí ani z předložených správních spisů neplyne, že by úřad při svém rozhodování měl jiný podklad než farním úřadem ověřený opis pouhého § 1 hlavy V kanonické visitace. Tento nelze však — nejde-li snad o ojedinělé ustanovení kanonické visitace, což nemůže nss přezkoumati — vzhledem k uvedené námitce odvolání uznati již za dostatečný podklad pro závěr žal. úřadu o tom, že jde o patronát osobní. V tom spočívá pak při jinakém spisovém nedostatku celého znění kanonické visitace podstatná vada, zatěžující nař. rozhodnutí a znemožňující nss-u přezkoumání nař. rozhodnutí co do otázky, jde-li o patronát osobní či reální a v důsledku toho i otázky, zda a pokud st-lka mohla býti za patrona zavázána.

Bylo proto nař. rozhodnutí již z tohoto důvodu zrušiti podle § 6 zák. o ss.

Č. 10.698.

Právo banské: Nie je právneho nároku na sľavu poplatkov z dolovych mier podľa § 2 zák. č. 368/1919 Sb.

(Nález zo dňa 9. septembra 1933 č. 15.160.)

Vec: Aladár Sz. v R. proti ministerstvu verejných prác o sľavu poplatkov z dolových mier.

Výrok: Sťažnosť sa zamieta pre bezdôvodnosť.

Dôvody: Podaním de pres. 19. septembra 1929, riadeným na žal. úrad, domáhal sa sť-ľ podľa zák. zo dňa 25. júna 1919 č. 368 Sb. sľavy v čiastke asi 15.000 Kč zaostalého merného a kutebného vymeraného mu z jeho baní. Žal. úrad napadnutým rozhodnutím tejto žiadosti nevyhovel z týchto dôvodov: Už zdejším výnosom z 10. mája 1924 bola zamietnutá žiadosť sť-ľova za sľavu poplatkov z dolových mier preto, že neboly dokázané podmienky § 2 zák. č. 368/19. Od tej doby však sť-ľ nekonal vo svojom banskom majetku žiadnych prác, takže nelzä tvrdiť, že by teraz buď v dolových mierach alebo v kutištiach bola preukázaná chudosť ložisk, znalecký posudok však — sť-ľom predložený — obsahuje okrem výpočtu dolových mier len zcela stručne prehlásenie o špatnej jakosti rud a je i v rozporu s úradným posudkom o ložiskách; ostatne sť-ľ sám tvrdí, že jeho banský majetok má veľkú hodnotu. Technické a hospodárke dôvody, ktoré by kutanie nedovolovaly, tiež nie sú preukázané, nie sú tedy splnené podmienky § 2 zák. č. 368/19.

Sťažnosť na toto rozhodnutie neuznal nss dôvodnou z týchto úvah:

Podľa § 2 zák. zo dňa 25. júna 1919 č. 368 Sb. sľavy na mernom a kutebnom povoľujú sa len výnimečne min. prác, jedná-li sa dľa posudku